

Til: Utdannings- og forskningskomiteen
Fra: HLF (Hørselshemmedes Landsforbund)
Dato: 11. januar 2019

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 66 000 medlemmer. 14,5 % av Norges befolkning over 20 år¹ har en hørselshemming som påvirker hverdagen. Anslag viser at det i 2020 vil være en million nordmenn med en hørselutfordring.²

Høring Meld.St.4 (2018-2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028

HLF viser til høring om Meld.St.4 (2018-2019) og overbringer med dette våre innspill.

Kapittel 2.3 Møte store samfunnsutfordringer

HLF mener langtidsplanen for forskning og høyere utdanning som en del av arbeidet med å følge opp FNs bærekraftsmål, må ta inn over seg et viktig innsatsområde i Norge, nemlig forpliktelsene Norge har tatt på seg ved å ratifisere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Planen beskriver målet om å møte store samfunnsutfordringer i kapittel 2.3, som blir nærmere spesifisert i kapittel 5,6 og 7. HLF mener at arbeidet med å bekjempe diskriminering eller usaklig forskjellsbehandling av personer med funksjonsnedsettelse må skje gjennom økt kunnskap og bevissthet om diskriminerende mekanismer i samfunnet.

CRPD, Artikkel 4, g) pålegger Norge «å iverksette eller fremme forskning på og utvikling av ny teknologi, og å fremme tilgjengelighet og bruk av disse, herunder informasjons- og kommunikasjonsteknologi, mobilitetshjelpemidler, utstyr og tekniske hjelpemidler som er hensiktsmessig for mennesker med nedsatt funksjonsevne, med prioritet på teknologi til en overkommelig pris».

CRPD, Artikkel 8, Bevisstgjøring pålegger statene å treffe øyeblikkelige, hensiktsmessige tiltak som jf punkt 2.b) innebærer «å fremme en respektfull holdning til rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, på alle nivåer i utdanningssystemet,» og d), «å fremme opplæringsprogrammer for bevisstgjøring om mennesker med nedsatt funksjonsevne og deres rettigheter».

Langtidsplanen må følge opp forpliktelsene i CRPD slik at kunnskapsmål om menneskerettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne blir fastsatt. Menneskerettighetene forplikter Norge til å sikre funksjonshemmedes likeverd og likestilling, noe som forskning og høyere utdanning må følge opp.

Det er positivt at behov for bedre kunnskapsgrunnlag om likestilling og diskriminering er nevnt i planen i kapittel 5.2. HLF mener at denne kunnskapen er viktig å se opp mot teknologiløftet, jf. kapittel 6, og tiltak for sosial tilhørighet og identitet, jf. kapittel 7. I sistnevnte kapittel er ikke funksjonshemmede nevnt. HLF vil særlig fremheve at teknologiløftet som vises til i planen må ta inn over seg behov som funksjonshemmede har og inkludere dette i teknologiutviklingen, jf. CRPD, Artikkel 4, g).

MERKNAD 1: Planen må inkludere likeverd og likestilling i arbeidet mot diskriminering av personer med funksjonsnedsettelse. Dette må skje gjennom økt kunnskap og bevissthet om diskriminerende mekanismer i samfunnet, i kap. 2.3, kapittel 5, 6 og 7.

---

¹ Engdahl B, Tambs K, Borchgrevink HM, Hoffman HJ. Screened and unscreened hearing threshold levels for the adult population: Results from the Nord-Trøndelag Hearing Loss Study. *Int J Audiol.* 2005; 44, 213-230.

http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trg=Content_6496&Main_6157=6263:0:25,6102&MainContent_6263=6496:0:25,6109&Content_6496=6178:50246:25,6109:0:6562:14::0:0

² Hearing impairment among adults (HIA). Oslo: Senter for medisinsk metodevurdering, Sintef – a report of a joint project, 2001

Kapittel 8 Plan for utvikling, forvaltning og prioritering av universitets- og høyskolebygg

CRPD, Artikkel 24 Utdanning, pålegger Norge å sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne rett til utdanning. Dette skal skje uten diskriminering basert på like muligheter og ved et inkluderende utdanningssystem. Likestillings- og diskrimineringsloven pålegger lærestedene å være universelt utformet, samt å tilrettelegge for individuelle behov.

HLF mener at Norge må prioritere å gjøre alle læresteder universelt utformet. For å sikre at funksjonshemmede har lik tilgang til utdanning og forskning må dette prioriteres høyt. Dette er også viktig for å sikre en felles sosial identitet og tilhørighet jf. kapittel 7.2.

HLFU gjennomførte en undersøkelse som ble lagt frem i 2014. Av 41 universitet og høyskoler som ble undersøkt viste 9 av 41 læresteder at de ikke tilbyr en eller annen form for signalisering og varsling ved brann og røykutvikling til studenter som ikke oppfatter standard varsling. Rapporten viste i tillegg manglende tilgjengelighet og vedlikehold av hørselsteknisk utstyr, og mangel på kompetanse og opplæring. Bare 25 av 41 læresteder vet at de bruker utstyret sitt og bare litt over halvparten svarer at de vedlikeholder utstyret. Kun 22 av 41 institusjoner gir opplæring til sine forelesere i bruk av utstyret. <https://www.hlf.no/hva-vi-jobber-med/prosjekter/slyngepatrolje>

MERKNAD 2: Arbeidet med å gjøre læresteder universelt utformet må prioriteres. Det må gjøres kartlegginger av tilstand på universell utforming og sikres at det blant annet finnes hørselsteknisk utstyr, at det vedlikeholdes og gis opplæring i bruk.